

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 431/2017-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného Erben & Erben, advokátska kancelária, s. r. o., [REDAKČIA], v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Juraj Erben, vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41 CoKR 19/2016-544 z 29. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 41 CoKR 19/2016-544 z 29. júna 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“ alebo „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že krajský súd napadnutým rozhodnutím odmietol odvolanie sťažovateľa ako tretej osoby proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 28 Cbi 2/2016-213 z 15. apríla 2016 v znení opravného uznesenia č. k. 28 Cbi 2/2016-362 z 29. apríla 2016 a opravného uznesenia č. k. 28 Cbi 2/2016-601 z 29. júla 2016, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie (podľa súčasnej terminológie neodkladné opatrenie, v ďalšom texte len „neodkladné opatrenie“, pozn.) v rámci sporového súdneho konania o určenie neplatnosti uznesení valného zhromaždenia akciovej spoločnosti. Týmto uznesením okresný súd uložil sťažovateľovi ako podpredsedovi predstavenstva žalovanej spoločnosti Európa SC ZV, a. s., Námestie SNP 63, Zvolen (ďalej len „žalovaný“ alebo „spoločnosť Európa SC ZV“) povinnosť zdržať sa výkonu práv týkajúcich sa:

«a) nadobúdania alebo prevodu alebo akéhokoľvek iného spôsobu scudzenia majetkovej účasti ZVSC (žalovaného) na inej právnickej osobe alebo jej zaťaženia,

b) scudzenia alebo zaťaženia nehnuteľnosti alebo iného majetku ZVSC (žalovaného) alebo iného spôsobu nakladania s nehnuteľnosťou alebo iným majetkom žalovaného,

c) scudzenia alebo zaťaženia alebo iného spôsobu nakladania s majetkom ZVSC (žalovaného) alebo jeho časťou [po oprave uznesením č. k.: 28Cbi/2/2016-601 zo dňa 29.07.2016 slovo „majetkom“ nahradené slovom „podnikom“],

d) udelenia plnomocenstva akejkoľvek tretej osobe na vykonávanie ktoréhokoľvek z úkonov uvedených pod písmenom a) až c) v mene ZVSC (žalovaného).»

3. Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že pri doručovaní rozhodnutia okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia nepostupoval poštový doručovateľ v zmysle poštových podmienok, keďže nevykonal druhý (opakovaný) pokus o doručenie zásielky a danú zásielku sťažovateľovi ani neoznámil. Krajský súd pri následnom posudzovaní sťažovateľovho odvolania nesprávne ustálil dátum doručenia uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia, keďže podľa sťažovateľa nevykonal všetky úkony na to, aby zistil a overil skutočnosti, na ktoré sťažovateľ pri problémoch s doručovaním uznesenia okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia poukazoval. V dôsledku uvedených

skutočnosť krajský súd v rozpore s relevantným skutkovým a právnym stavom odmietol odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia ako oneskorene podané, čím porušil základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a na súdnu a inú právnu ochranu.

4. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu 4. januára 2017 podanie označené ako „*Prípis ku konaniu - oznámenie aktuálneho stavu veci a zmena sťažnostného petitu*“. V tomto podaní uviedol, že okresný súd uznesením č. k. 28 Cbi 2/2016-698 z 25. novembra 2016 v celom rozsahu zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením okresného súdu č. k. 28 Cbi 2/2016-213 z 15. apríla 2016 v znení opravného uznesenia č. k. 28 Cbi 2/2016-362 z 29. apríla 2016 a opravného uznesenia č. k. 28 Cbi 2/2016-601 z 29. júla 2016, ktoré bolo potvrdené napadnutým uznesením krajského súdu. Napriek tomu, že došlo k zrušeniu rozhodnutia o uložení neodkladného opatrenia, ktoré bolo príčinou podania ústavnej sťažnosti, sťažovateľ poukazujúc na exekučné konanie začaté na základe rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia uviedol, že aj naďalej existuje záujem na prerokovaní sťažnosti v merite veci a vyslovení porušenia jeho základných práv. Podľa tvrdení sťažovateľa sa oprávnený v exekučnom konaní (navrhovateľ predbežného opatrenia) snaží spochybňovať akúkoľvek činnosť sťažovateľa v období po nariadení neodkladného opatrenia. Sťažovateľ tvrdil, že tretie subjekty môžu byť v dôsledku tejto skutočnosti vystavené právnej neistote, ktorá môže byť odstránená iba tým, že ústavný súd skonštatuje nezákonnosť a protiústavnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

5. Sťažovateľ preto navrhoval, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a aby po jej prijatí rozhodol týmto nálezom:

„1. *Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k.: 41CoKR/19/2016-544 zo dňa 29.06.2016 bolo porušené základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ] upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

2. *Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 363,79 €, ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.*“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tých základných práv alebo slobôd, porušenie ktorých namieta, sa mohol sťažovateľ domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť

z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

11. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity vyplývajúceho zo znenia čl. 127 ústavy („... *ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd...*“) je reflektovanie skutočnosti, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu. Ide o úlohu všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

III.

12. V posudzovanom prípade bolo neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania o určenie neplatnosti uznesení valného zhromaždenia žalovanej akciovej spoločnosti. Toto konanie pred všeobecným súdom podľa listín predložených sťažovateľom dosiaľ nebolo skončené, ale v jeho priebehu nastala situácia, keď dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené, pominuli, a preto okresný súd predmetné neodkladné opatrenie zrušil.

13. V dôsledku tejto skutočnosti pominuli právne účinky rozhodnutia okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia vo vzťahu k právnomu postaveniu sťažovateľa a napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým tento odmietol odvolanie sťažovateľa proti zrušenému rozhodnutiu okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia, sa týmto stalo obsolentným, v dôsledku čoho by bolo bez ústavnoprávneho významu, aby ústavný súd v tomto štádiu konania pred všeobecným súdom poskytoval ochranu sťažovateľovi a rozhodoval o porušení jeho práv.

14. Prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie a rozhodnutiu ústavného súdu v merite veci bráni v danom prípade nedostatok jeho právomoci, keďže ochranu sťažovateľovým právam vo vzťahu k zásahu do jeho právneho postavenia rozhodnutím okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia poskytol samotný okresný súd v konaní o návrhu žalovaného na zrušenie predmetného neodkladného opatrenia podľa § 334 zákona č. 160/2015 Z. z.

Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), keď uznesením č. k. 28 Cbi 2/2016-698 z 25. novembra 2016 predmetné neodkladné opatrenie v celom rozsahu zrušil.

15. Tieto závery plne korešpondujú s úlohou ústavného súdu, ktorá spočíva v povinnosti poskytovať ochranu sťažovateľom v konaní podľa čl. 127 ústavy v čase, keď zásah do označených práv alebo jeho dôsledky stále trvajú. Pokiaľ tvrdený zásah do označených práv pominul, nie je dôvod na to, aby ústavný súd vstupoval do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a ich rozhodnutia podroboval testu ústavnej konformity. Uvedené je rovnako prejavom doktríny sebaobmedzenia (zdržanlivosti) a minimalizácie zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

16. Sťažovateľ odôvodňoval požiadavku vyslovenia porušenia jeho základných práv po tom, ako bolo rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia zrušené, vedením exekučného konania začatého na základe označeného zrušeného rozhodnutia okresného súdu a argumentom o požiadavke právnej istoty tretích subjektov vo vzťahu k úkonom sťažovateľa ako podpredsedu predstavenstva spoločnosti Európa SC ZV v období do zrušenia rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia.

17. Uvedené dôvody podľa ústavného súdu neobstoja. Samotné vedenie exekučného konania na podklade už zrušeného rozhodnutia všeobecného súdu žiadnym spôsobom nevyvoláva potrebu, aby ústavný súd vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa v akademickej rovine. Právomoc na rozhodnutie o námietkach povinného (sťažovateľa) proti exekúcii, prípadne právomoc na rozhodnutie o zastavení exekúcie, má exekučný súd a formálne vyslovenie porušenia základných práv účastníka v konaní, v ktorom bol vydaný exekučný titul (presnejšie povedané v odvolacom konaní), nemôže mať v danom prípade na rozhodovanie exekučného súdu žiaden vplyv, keďže exekučný titul bol zrušený už skôr aj bez zásahu zo strany ústavného súdu. Z uvedeného dôvodu už neprichádza do úvahy ani preskúmanie zrušeného prvoinštančného rozhodnutia okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia v odvolacom konaní po prípadnom zrušení napadnutého uznesenia krajského súdu ústavným súdom. Sťažovateľ si je tejto skutočnosti nepochybné vedomý, keďže v rámci upraveného a zmeneného petitu svojej sťažnosti zrušenie napádaného uznesenia krajského súdu ani vrátenie veci tomuto súdu na ďalšie konanie nežiadal.

Vzhľadom na tieto skutočnosti, navyše prihliadajúc na právnu úpravu vykonateľnosti uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia (§ 332 ods. 1 CSP, predtým vzhľadom na okolnosti tohto prípadu § 171 ods. 2 OSP), by prípadný nález ústavného súdu, ktorým by bolo vyslovené porušenie práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu (o odmietnutí opravného prostriedku pre oneskorenosť), mal iba akademický charakter a nebol by spôsobilý zvýšiť právnu istotu tretích subjektov vo vzťahu k úkonom sťažovateľa ako podpredsedu predstavenstva spoločnosti Európa SC ZV v období predchádzajúcim zrušeniu rozhodnutia okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Prípadné posúdenie platnosti jednotlivých právnych úkonov sťažovateľa a rozhodovanie o tejto otázke v prípade sporu patrí taktiež do právomoci všeobecných súdov.

18. Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že v posudzovanom prípade nemá právomoc na poskytnutie ústavnej ochrany v sťažovateľovej veci, keďže ochrana jeho právam bola poskytnutá, a pokiaľ ide o niektoré vedľajšie dôsledky (pozri body 4, 16 a 17 odôvodnenia), môže byť poskytnutá v rámci systému všeobecného súdnictva. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2017